

■ **David Marín** ■

“Hi ha moltes altres formes de fer cultura que no són omplir les butaques dels teatres o pagar entrades de macroconcerts”

TEXT: PAU MINGUET
FOTOGRAFIES: ARXIU DAVID MARÍN

David Marín és director de la Nau Ivanow, un centre de residències per a ARTS escèniques situat a Barcelona, i president de Xarxaprod, una associació que impulsa la creació contemporània i que integra més de 25 centres repartits pel territori català. En aquests moments de crisi sanitària ens veiem obligats a reflexionar sobre el paper que ha de tenir el món de la cultura en l'època post-Covid. **¿Seguim amb l'immobilisme endèmic que les institucions tenen vers el món de l'art o aprofitem la pandèmia per fer un replantejament des de la base, des dels micelis del teixit cultural?**

¿Com viviu aquests mesos de crisi sanitària des de la Nau Ivanow i des de la Xarxaprod? ¿Un balanç provisional del món de la cultura en aquesta sacsejada tan forta que hem viscut a tots els nivells?

És difícil tenir una mirada global, ja que les realitats, a Xarxaprod, són molts diferents, i justament aquest fet és una de les grans virtuts de la Xarxa: hi podem trobar espai públic, espais privats i espais públics gestionats per privats. Això fa especialment difícil poder fer aquesta foto

global. Per exemple, la Nau, que és una fundació privada que gestiona un espai públic, podem dir que ha viscut uns mesos de redefinició, però no pas uns mesos complicats. El fet que tinguem assegurada la part econòmica ens ha estalviat patiments i ens ha permès de centrar-nos a redefinir projectes, a fer-ne de nous en formats online, que han funcionat molt bé, i a mirar les coses amb perspectiva. Però la realitat dels centres cent per cent privats és ben diferent: ells sí que han patit. L'aturada de les activitats, la no entrada d'ingressos i la incertesa en les ajudes han fet que molts espais estiguin ara mateix en una situació de molta tensió i inseguretat. Podem dir que aquesta crisi ha deixat clara la fragilitat del sector i dels qui hi treballem.

Segur que la programació i el funcionament, tant de la Nau Ivanow com de XarxaProd, s'han vist alterats en aquest període de pandèmia. ¿Com heu previst tornar al que ara anomenen “nova normalitat”?

Evidentment, tot s'ha vist alterat, i durant un temps poques coses seran iguals que abans. Però una cosa que, crec, hem pensat i hem treballat des de la Xarxa en

aquests temps és, justament, no caure en la idea que la nova normalitat s'ha de basar només en qüestions econòmiques. M'explico. Durant aquestes setmanes, hem vist molts manifestos, cartes i posicionaments amb una visió centrada només en la cultura de consum i en el consum de cultura, però hi ha moltes altres formes de fer cultura que no són omplir les butaques dels teatres o pagar entrades de macroconcerts. Nosaltres, Xarxaprod, som espais de creació, i sovint el nostre objectiu no és —o no és només— omplir, sinó crear, investigar, donar eines i recursos perquè els i les creadores d'arreu puguin dur a terme els seus projectes, que després —sí— ompliran espais. En aquest temps ens hem oblidat molt de com crearem i de com serà aquesta nova normalitat creativa, i de quina relació hem de tenir amb el públic, que potser ha de ser més pròxima, perquè és possible que ja no vulgui omplir grans espais o que li costi més de fer-ho.

Potser aquesta “nova normalitat” no deixa de ser un parany. Ara més que mai potser és un bon moment per replantejar les institucions artístiques des de les arrels fins al cimall. ¿Hi estàs d'acord?

Totalment, però no només les artístiques, sinó també les educatives, les polítiques, les socials, etc. Crec que la situació provocada per la pandèmia ens ha demostrat moltes coses, com ara que la societat té moltes eines per fer les coses d'una manera diferent, i que potser cal fer un replantejament global i pensar com encarem aquesta nova pàgina. Si seguim igual i no canvia res, vol dir que no n'hem après.

Durant el confinament, hi ha hagut moltes accions sorgides des de la base de la creació, però ara les institucions culturals parlen d'obrir els centres més institucionals sense fer cap reflexió. ¿Una oportunitat perduda?

Del tot. Com et deia, si seguim igual i no pensem d'on venim i on volem anar, res no haurà servit. A nosaltres, per exemple, a la Nau Ivanow, ens agrada parar-ho tot, un o dos cops a l'any, i marxar tot l'equip un parell de dies fora de la ciutat i avaluar i replantejar tots els projectes que fem. Això ens permet actualitzar-nos i estar en contacte real —creiem— amb els nostre ecosistema creatiu, que són tots els qui passen per la Nau. Hi ha institucions que en els darrers 10 anys no ho han fet, això.

Els centres d'art que s'apleguen a Xarxaprod són molt variats. ¿És possible pensar en l'autogestió d'aquests centres?

Rebre ajudes més que subvencions, que han justificar com si fossin una empresa...

És difícil pensar-hi com en un tot, ja que, com dius, entre els més de 25 centres que componen la xarxa hi ha moltes diferències. El que sí que defensem, globalment, des de la xarxa, més enllà de la disjuntiva ajudes o subvencions —que implica entrar en qüestions de concurrència, transparències, etc.—, són les ajudes triennals. Els nostres projectes no són projectes d'un any o d'una temporada, sinó que tenen vocació de servei públic, d'estabilitat, de projecció i visió a llarg termini. Necessitem doncs que les administracions ho entenguin i que ens ajudin a tenir aquesta estabilitat. No podem passar-nos dos mesos omplint formularis i enquestes i dos mesos més preparant factures i extractes per justificar. Al final, només miren les factures i no valoren el projecte que fas ni la memòria que presentes.

La Nau Ivanow està situada a Barcelona, però, dins la Xarxaprod, hi ha espais i projectes que es desenvolupen

arreu de territori. ¿Creus que les polítiques culturals del nostre país encara s'encaren massa cap al centre, cap a la capitalitat de Barcelona?

Sí. Només has de mirar el mapatge de centres de creació que vam fer des de la Xarxa fa un parell d'anys (www.espaisdecreacio.cat) i l'estudi que l'acompanya, i la foto és devastadora: gairebé el 90% és a l'àrea metropolitana. Aquesta foto, a les administracions no els va agradar gens, però és la realitat. Des de la Xarxa, però, estem treballant i volem treballar per donar més visibilitat als centres d'arreu del territori, i per promoure'ls.

Totes aquestes iniciatives que sobreviuen, o intenten sobreviure, en el que podríem anomenar la perifèria geogràfica, rural, de terròs, ¿tenen prou suport o visibilitat?

Com deia, afronten moltes més dificultats, ja que sovint pertanyen a nuclis petits quan, en el cas dels centres de creació, el suport més gran sovint arriba de les administracions locals que es creuen els projectes i que hi aposten, però si els recursos que tenen són molt limitats...

■ **“No podem passar-nos dos mesos omplint formularis i enquestes i dos mesos més preparant factures i extractes per justificar”** ■

¿És complicat, per a Xarxaprod, intentar fer pinya tenint en compte l'enorme diversitat de realitats que hi ha dins la mateixa plataforma?

No. Jo crec que la diversitat és una gran virtut d'aquest tipus de xarxes. Al final, els problemes i les virtuts són els mateixos, per bé que a diferent escala, però, d'aquesta manera, podem compartir moltes coses, tant les penes com les alegries.

Més enllà de les situacions geogràfiques dels centres i dels projectes que componen la Xarxaprod, també hi ha una enorme diversitat pel que fa a les disciplines que es desenvolupen dins de cada espai. La Xarxaprod, ¿com pot articular aquesta heterogeneïtat?

Aquí és on hi ha la força de Xarxaprod. Nosaltres no defenem tant una disciplina o una altra, o un sector o un altre, com els mateixos espais. Defensem la gestió, l'acompanyament, els projectes que acullen. A la Nau Ivanow tenim un lema de Warren Bennis, que creiem que ho deixa molt clar, això: “Hi ha dues maneres de ser creatiu: un pot cantar o ballar, o pot crear espais on floreixin els cantants i els ballarins.” Doncs això:

Xarxaprod treballa per adobar el terreny —donar espais— perquè floreixis, sigui quina sigui la teva disciplina. Un espai que, segur, trobes a la xarxa.

Aquest aiguabarreig de realitats és, doncs, un fet positiu i enriquidor.

Totalment. Si els espais no existissin en la seva multidisciplinarietat, no hi hauria creadors i creadores.

En els últims temps, moltes institucions culturals s'han omplert la boca amb la paraula “interdisciplinari”. Veient, però, les dificultats endèmiques que pateix el món de la cultura, potser ens hauríem de fer més nostre el concepte “indisciplina”.

Les fronteres entre disciplines són cada cop més invisibles, de manera que la indisciplina és intrínseca als projectes. Però està bé saber quin és el teu punt fort i on et mous amb més força, perquè les necessitats sovint són diferents entre disciplines.

¿Ser una mica més combatius i inconformistes, fer de l'art, de la cultura, de la creació, un espai de lluita permanent...?

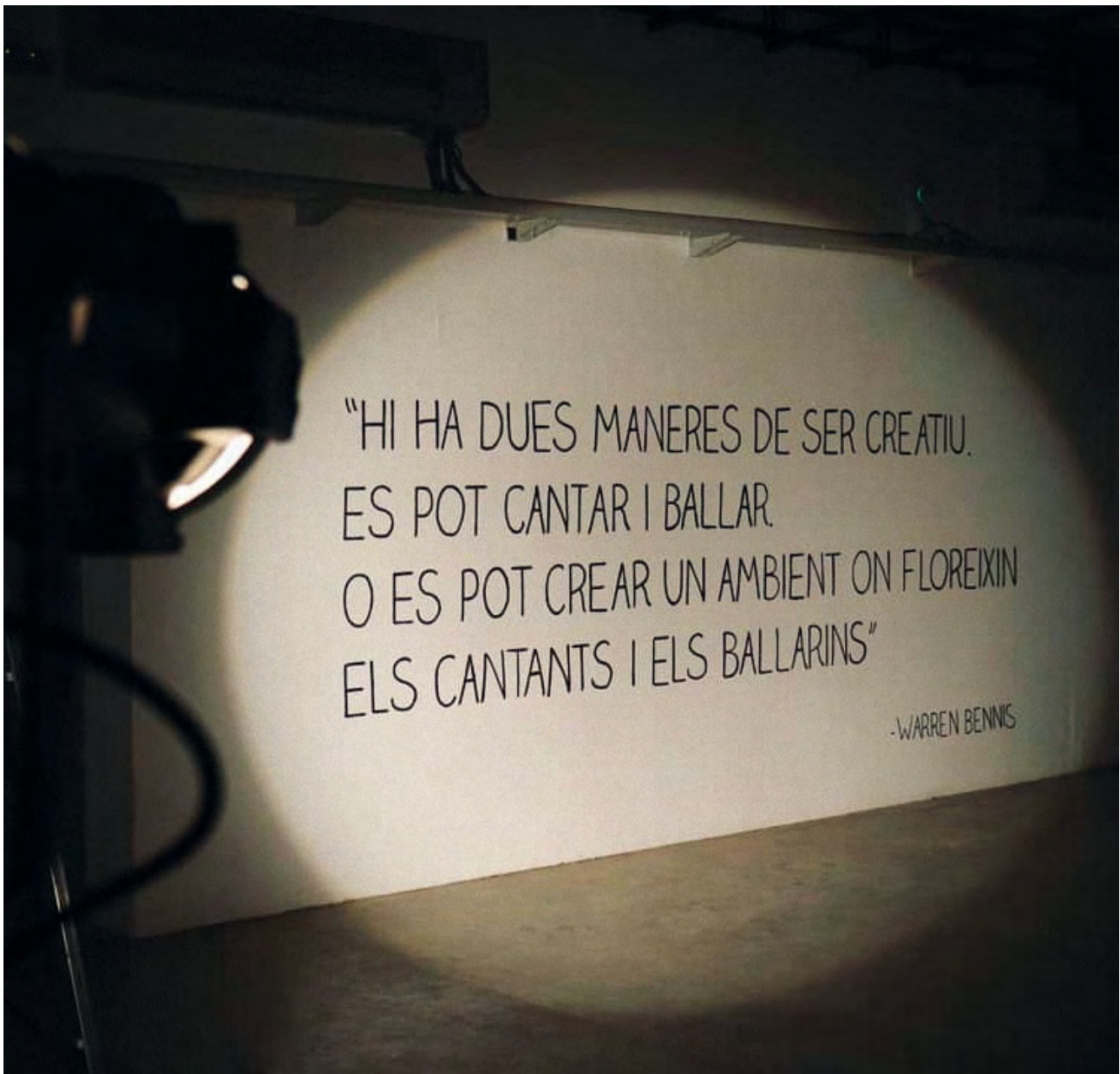
Això sempre. La cultura ha de servir per crear persones crítiques en tot, persones actives i inconformistes. I nosaltres, els espais de creació, tot i que, en molts casos, som espais tancats (pels processos que acollim), hem d'estar sempre oberts al que passa al nostre voltant i ser-hi sensibles. Ho vaig sentir dir un cop a Toni Casares: hem de lluitar per transformar les polítiques culturals en eines per culturalitzar la política.

¿Heu emprès alguna iniciativa concreta des de la Nau Ivanow per encarar aquesta nova etapa?

De moment, hem obert tota una línia de formació gratuïta i oline que està funcionant molt bé, i que ha vingut per quedar-se. Aquests dies hem fet vuit càpsules, a les quals s'han connectat més de 1.500 persones de més de 80 ciutats d'arreu del món. N'estem molt contents.

¿I des de la Xarxaprod?

Des de la Xarxa hem aprofitat per començar a fer ressorgir l'estudi de centres de creació de Catalunya a què m'he referit abans. Creiem que és una eina molt

important, i que hem d'aconseguir que tots els espais estiguin connectats i en xarxa. Això ens farà més forts per defensar allò que volem.

Esperem que tota la situació actual ens permeti, com a mínim, tornar a posar

sobre la taula les dificultats permanents amb què ens trobem per sobreviure dins el món de la cultura. ¿Hem de ser optimistes, però?

Sempre. L'optimisme no l'hem de perdre mai: són temps complicats i no sa-

bem cap a on van les coses, però, si no som positius i pensem que alguna cosa n'hem de treure, de tot això, encara serà pitjor. Em considero una persona molt positiva i crec que sempre podem trobar aquella oportunitat... Si ets negatiu, no veuràs passar el tren.